

या ऋषिना साक्षात् शंकरांनी स्वप्नांत येऊन आपले गुह्यतम असे रामनाम वैभव सप्रयोग सांगितले होते. पुढे स्वतःच्या देहावसाना बरोबर हे गुह्यतम ज्ञान संपुष्टात येऊ नये म्हणून व अज्ञानी दुःखिजनांना भविष्यकालात ते उपयोगी पडावे म्हणून त्यांनी ते सर्व ज्ञान अक्षरांकित केले व या स्तोत्राच्या रूपाने जगापुढे ठेवले हे उदाहरण घेऊनच हेमाडपंतांनी खालील ओवी लिहिली

गुरु वर्षाकाळीचे घन । आवडी वर्षाती स्वानंद जीवन ।

ते काय ठेवावे कोंबून । यथच्छ सेवून सेववावे ॥ अ. १८ ओ. १४ ॥

आणि अध्याय १८ व १९ मध्ये बाबांनी केलेला अतिउत्तम वृ॒ मौल्यवान उपदेश ग्रंथित करून आम्हांवर अनंत उपकार करून ठेवले.

(१) पंचरत्नगीता

(अ. २७ ओ. १२१)

हा छोटासा ग्रंथ म्हणजे ज्यात महाभारतातील खालील पांच रत्ने आहेत तो :-

- (अ) श्रीमद्भगवतगीता (भीष्म पर्व अ. १३ ते ४२)
वर क्रमांक ४ पहा
- (ब) श्रीविष्णुसहस्रनाम (अनुशासन पर्व अ. १४९)
वर क्रमांक ७ पहा
- (क) भीष्मस्तवराजः (शान्तिपर्व अ. ४७)
भीष्माने केलेली श्रीकृष्णाची स्तुती
- (ड) अनुस्मृतिः (शान्तिपर्व अ. २०९ श्लोक ३६ नंतर)
३५ नमो भगवते वासुदेवाय या मंत्राच्या जपाचे महत्त्व व नारद देवर्षिनीं केलेली विष्णु भगवान्ची स्तुति
- (इ) गजेन्द्रमोक्ष (शान्तिपर्व)
एका गजेन्द्राला (मोठ्या हत्तीला) सरोवरातील एका ग्राहने (मगराने) पकडले असता त्याने श्रीविष्णुभगवानांना कमलपुष्प अर्पण करून त्यांची केलेली स्तुती व त्यावरून श्री विष्णुभगवानांनी गऱ्डावर धावत येऊन केलेली त्यांची सुटका याचे वर्णन.

रामनाम
गुह्यतम
लात ते
तोत्राच्या
लिहिली

१४॥

पैतृवान

रे आहेत

देवर्षिनी

(गराने)

त्यांची
येऊन

अध्याय २७ मध्ये रामदास्याने हीच पोथी शामाकडून विष्णुसहस्रनामाच्या पोथीच्या बदली मागितली होती. म्हणजे या मागणीत त्याने विष्णुसहस्रनाम तर मिळविलेच परंतु आणखी चार उत्तम ग्रंथ स्तोत्रे मिळविलीत.

(१०) गीतारहस्य

(अ. २७, ओ. १३३, अ. १०, ओ. २२४)

हा ग्रंथ म्हणजे कै. लोकमान्य टिळकांनी लिहिलेली गीतेवरची टीका होय. ज्ञानेश्वरीच्या खालोखाल गीतेवरची भराठी भाषेतील हीच अत्यंत महत्वाची व प्रसिद्ध टीका आहे. यात लोकमान्यांनी कर्मयोगावर जास्त महत्व दिले आहे. त्यांच्या म्हणण्याप्रमाणे श्रीकृष्ण भगवान वारंवार अर्जुनाला उत्तिष्ठ युद्धस्व असे म्हणत होते त्याअर्थी लोकमान्यांचे म्हणणे की संसारात मनुष्याने आपल्या जन्माने व परिस्थितीमुळे लाभलेले कर्तव्य निष्काम बुद्धिने करीत गेले पाहिजे. गीतेत भक्तियोग व ज्ञान (संन्यास) योग सांगितला तो योगायोगाने परमार्थाचा दुसरा मार्ग म्हणून. एकूण लोकमान्यांच्या मते गीतेत ऐहिक व पारमार्थिक या दोन्ही अभ्युदयाचा मार्ग विस्तृतपणे सांगितलेला आहे. असो.

श्रीसाईबाबानाही हा ग्रंथ महत्वाचा वाटत होता म्हणूनच त्यांनी या ग्रंथावर एक रूपया ठेवून कै. बापूसाहेब जोगांच्या पदरात टाकून —

५५म्हणाले हा वाचा साद्यांत । कल्याणप्रद होईल ॥ अ. २७ ओ. १३७ ॥

लोकमान्य टिळकांनी कै. दादासाहेब खापडेंच्या मार्फत बाबांची ता. १९ मे १९१७ रोजी प्रत्यक्ष भेट घेतली होती. त्यावेळी लोकमान्यांनी आपल्या देशाच्या स्वराज्याच्या कार्याबद्दल बाबांचा संलला विचारला होता. आणि अन्तज्ञानी बाबांनी त्यांना सांगितले होते ५५नुमध्ये आता वय झाले आहे व तुम्हांला विश्रो— तीची जरूर आहे. तेव्हा तुम्ही आराम करा.” पुढे खरोखरीच लोकमान्यांचे लवकरच म्हणजे ३१ जुलै १९२० मध्ये निधन झाले. आणि त्यांचे स्वराज्याचे कार्य अपुरे राहिले पुढे महात्मा गांधीनी पुढे येऊन ते साकारास आणले हे सर्वांना माहितच आहे.

(११) अध्यात्म रामायण
(अ. २७।६६, अ. १९।२२२)

हा ग्रंथ संस्कृत भाषेत असून याला वालिमकी रामायणाची संक्षिप्त व पारायणास मुलभ आवृत्ति म्हणता येईल. वालिमकी रामायणाचे २४००० श्लोक व ५०० सर्ग आहेत तर याचे ४३०० श्लोक व ६५ सर्ग आहेत. काण्डे मात्र वालिमकी रामायणा इतकीच ७ आहेत म्हणजे रामकथा संपूर्ण सांगितलेली आहे. मात्र ग्रंथकाराने मुख्यतः श्रीरामचंद्रांना महाविष्णू नारायणाचा साक्षात् अवतार मानून याची रचना केली असल्याने वर्णनात थोडासा फरक जाणवतो.

(१२) रामविजय
(अ. ४३।३५ अ. १९।२२४)

हा ग्रंथ श्रीधर स्वामीनीं ओवीबद्ध मराठी भाषेत शके १६२५ साली लिहिला. यांत सांगितलेली रामकथा बहुशः एकनाथ महाराजांच्या भावार्थ रामायणावर आधारलेली आहे. परंतु ही अगदी सोप्या व सरल भाषेत असून व यातील ओव्यांची संख्याही बरीच कमी असल्याने महाराष्ट्रात पूर्वीपासून नित्य वाचनास व पारायणास हा ग्रंथ भाविक जनांमध्ये प्रसिद्ध आहे. श्री साईवाबांनी आपल्या निर्वाणाच्या आधी वजे नावाच्या एका भक्ताकडून हा ग्रंथ १४ दिवस वाचवून घेऊन एकला होता.

(१३) विवेकसिंधु
(अ. २७ ओ. ३६)

हा ग्रंथ आद्यकवि मुकुंदराज यांनी शके १११० म्हणजे सुमारे ८०० वर्षा— पूर्वी 'झाहाटी' भाषेत लिहिला असून याचा मुख्य विषय अद्वैतवाद (जीव व ब्रह्म किंवा जगत व ब्रह्म यांची एकता) आहे. ग्रंथकाराच्या स्वतःच्याच शब्दात सांगवयाचे म्हणजे :-

उपनिशदांचे निर्मर्थन । करोनि ग्रंथ केला निर्मण ॥

(१४) विद्यारथ्यांची पंचदशी

(अ. २७ ओ. १४५)

हा ग्रंथ महापंडित विद्यारण्य यांनी सर्व उपनिषदांचे सार काढून मोठ्या नातुर्याने रचला आहे. संस्कृत भाषेत वेदांतावर पुष्कळ ग्रंथ आहेत. परंतु पंचदशीसारखा सुबोध, कडीदार व सर्वमान्य ग्रंथ दुसरा नाही असे कोणीही अद्वैतवादी कबूल करील.

अमरावतीचे प्रसिद्ध वकील, राजकारणी आणि त्याकाळचे लेजिस्लेटीव कौन्सिलचे मेंबर तसेच संस्कृत व मराठी भाषेचे विद्वान कै. दादासाहेब खापडे यांचे शिरडीत बाबांजवळ वास्तव्य असता ते धार्मिक ग्रंथांच्या अभ्यासाचा वर्ण घेत असत. त्यात या पंचदशीचा मुख्य समावेश होता आणि उपासनी महाराजांसारखे शास्त्री धराण्यातले संस्कृतज्ञाही आदराने शिकण्यास हजर राहत असत. कै. खापडे इतके विद्वान असूनही बाबांसमोर वादविवादाकरिता कधीही तोंड उघडत नसत आणि नम्रपणाने मूकवृत्तीने त्यांचेपुढे बसत असत.

(१५) निश्चलदासकृत विचारसागर

(अ. २१ ओ. ३१)

हा "विचारसागर" ग्रंथ मूळ संस्कृत "पंचदशी" (वर क्रमांक १४ पहा) च्या आधारे उत्तर भारतातील महात्मा निश्चलदास यांनी सामान्य माणसांना समजण्याकरिता हिन्दी भाषेत सन १८४९ साली लिहीला. अर्थातच या ग्रंथाचा विषय अद्वैतवाद आणि उद्देश ब्रह्मसाक्षात्कार असल्याने हा प्रमेय ग्रंथ मानला जातो. या ग्रंथाची बंगाली, मराठी, गुजराती व इंग्रजी भाषांतरे झालेली आहेत यावरून याची लोकप्रियता व लोकोपयोगिता सिद्ध होते.

हा ग्रंथ कै. विनायक हरिश्चन्द्र ठाकूर यांना बेळगावनजिक वडगावी प्रसिद्ध कानडी संत अप्पा महाराज यांनी वाचावयास दिला व सांगितले की याचे पठण व मनन करा म्हणजे पुढे तुम्हांला एका महापुरुषाचा संगम घडेल व ते तुम्हांला पुढील कर्तव्याचा उपदेश करतील. श्रीसाईसच्चरिताच्या २१ व्या अध्यायात वर्णन केल्याप्रमाणे त्यांची पुढे श्रीसाईबाबांशी खरोखरीच भेट झाली आणि —

इत्यासी म्हणती साईनाथ । अप्पांनी सांगितले ते यथार्थ । परी जेव्हां ते येईल कृतीत । पूर्ण मनोरथ तै होती ॥६९॥

यावरुन या ग्रंथाचे बाबांनादेखिल महत्त्व माहित होते.

(१६) दासगणूक्त संतकथामृत व भक्तलीलामृत

(अ. २ ओ. २५, २६ व २७)

हे दासगणू म्हणजे कै. गणेश दत्तात्रय सहस्रबुद्धे हे पोलिसमध्ये हवालदार होते व त्यांना तमाशातील लावण्या रचण्याचा नाद होता. बाबांच्या सान्निध्यात आल्यावर बाबांनी त्यांना ही दोन्ही सोडावयास लावून त्यांचेकडून त्याकाळच्या (अर्वाचीन) संतांच्या चृत्रिवावर वरील दोन ओवीबद्ध ग्रंथ शके १८२८ व १८३० मध्ये लिहवून घेतले. यातील श्रीसाईबाबांवद्दलचे ४ अध्याय शिरडी संस्थानने प्रसिद्ध केले आहेत. त्यातील बाबांनी कै. नानासाहेब चांदोरकरांना केलेला उपदेश फारच वाचनीय व मननीय आहे. श्रीसाईसच्चरित प्रसिद्ध व्हाव याचे आधी साईभक्त याच अध्यायांचे पठण करीत असत. उदा. अध्याय १३ मध्ये नारायण गांवच्या भिमाजी पाटील यांचा कफक्षय बरा झाल्यावर त्यांनी स्वतः व आपल्या गावकन्यातही श्री सत्यनारायणाची पूजा करताना हेच अध्याय पोथी म्हणून वाचण्याचा प्रधात पाडला होता –

इजन सत्यनारायण कथा । पाटील अर्वाचीन भक्तलीलामृत ।
दासगणूक्त साईचरिता । सप्रेमा वाचीत ॥” ओ. १८३ ॥

दासगणू १५ वर्षे म्हणजे बाबांनंतर ४४ वर्षे जगले. आणि त्यांनी खूब वाडमय सेवा केली. शके १८४७ साली संतचरित्रावर इभक्तिसारामृत” म्हणून आणखी एक ग्रंथ लिहिला. त्यांनी रचलेली श्रीसाईनाथा स्तवनमंजिरी अजूनही साईभक्तांची आवडती आहेच परंतु त्यांच्या श्रीगजाननविजय (शेगांवच्या गजानन महाराजांचे चृत्र) व श्रीमदाद्यशंकराचार्य चरितामृत या पोथ्याही धार्मिक वाडमयात प्रसिद्ध आहेत.

(१७) हरिवरदा

(अ. १९ ओ. २२२)

हा ग्रंथ म्हणजे संत कृष्णदयार्णव यांनी लिहीलेला भागवताच्या १० व्या स्कंधावरील (श्रीकृष्णचरित्रावरील) ओवीबद्ध मराठीत टीका होय. त्यांनी हा ग्रंथ शके १८८५ साली पूर्ण केला. यात मुख्यतः श्रीकृष्णांचे चरित्र वर्णन केलेले असले तरी भक्तीचे विवेचनही भरपूर आहे.

(१८) ईशावास्थोपनिषद्

(अ. २० ओ. १६)

उपनिषदांना वेवांचा अंतिम भाग (आरण्यक किंवा ब्राम्हण) असल्याने वेदान्त असेही म्हणतात या सर्वात परब्रह्म परमेश्वराच्या निर्गुण व सगुण स्वरूपांचे तत्त्व नाना प्रकारांनी समजावृत सांगितलेले आहे. तशी उपनिषदे बरीच (शंभराचे वर) आहेत. परंतु त्यात ११ अतिप्रसिद्ध आहेत. ईशावास्य हे त्यातीलच छोटेसे १८ श्लोकांचेच परंतु अत्यंत महत्त्वाचे उपनिषद आहे. हे संस्कृतमध्ये असल्याने दासगणूनी त्याचे ओवीबद्ध मराठी भाषांतर करण्याचे ठरविले या उपनिषदाचा पहिला श्लोक म्हणजे वेवांच्या तत्त्वज्ञानांचे सारच म्हणता येईल —

ईशावास्यमिद॑ सर्वं यत्किंच जगत्यां जगत् ।
तेन त्यक्तेन भुञ्जीथा मा गृथः कस्य स्वद्वनम् ॥

(अखिल ब्रम्हांडात जे काहीं जड चेतनस्वरूप जगत आहे. ते सर्व ईश्वराने व्याप्त आहे. म्हणून हे लक्षात ठेवून त्याचा त्यागपूर्वक उपभोग घेत जा. त्यात आसक्त होऊ नका (कारण) हे धन कोणाचे आहे?)

याच श्लोकाच्या गूढार्थाबद्दल दासगणूनी शंका होती म्हणून ते बाबांजवळ गेले आणि बाबांनी कै. काकासाहेब दीक्षितांचे मोलकरणीकडून किती ब्रमत्का-रिकपणे त्यांचे शंकानिरसन केले हे प्रसिद्धच आहे.

(१९) छांदोग्य उपनिषद्

(अ. १९ ओ. २२४)

हेही वर म्हटल्याप्रमाणे ११ अतिप्रसिद्ध उपनिषदांपैकी एक आहे. हे बरेच मोठे आहे. परंतु गूढ तात्त्विक विचार नित्य परिचयाच्या उदाहरणांनी तसेच

संवाद, आख्यायिका, शब्दचमत्कृती आदीच्या सहाय्याने सुबोध करून सांगण्याची धाठणी, सुस्पष्ट विचार, सुट्सुटीतपणा व प्रासादिकपणा या गुणसमच्चयामुळे या उपनिषदाला महत्त्वाचे स्थान प्राप्त झाले आहे.

यात याज्ञवल्क्यांचे गुरु उद्गालक आराणि क्रुर्षिंचे तत्त्वज्ञान आढळते. तसेच दधिची, शांडिल्य आणि सनत्कुमार या उपनिषदकालीन तीन सर्वश्रेष्ठ तत्त्वज्ञ आचार्यांचे तत्त्वज्ञानही प्रस्तुत उपनिषदात गंथित केलेले आहे.

(२०) दशावतार स्तोत्र व चित्रे

ही सध्या फारशी प्रचलित नाहीत व पाहण्यातही येत नाहीत परंतु खालील श्लोकात दिलेल्या श्रीविष्णु भगवानांच्या दहा अवतारांचे वर्णन व चित्रे त्यात असावीत असे वाटते.

मत्स्यः कूर्मो वराहश्च नररसिंहोथ वामनः ।

रामो रामश्च कृष्णश्च बुद्धः कल्की च ते दशः ॥

नांदा सौख्यभरे

गवालहेरचे सुविळ्यात साईभक्त श्री. दिनकररावजी डी. सकपाळ यांचे ज्येष्ठ पुत्र चि. किशोरकुमार यांचा शुभविवाह मुंबईचे श्री. बी. के. कदम मुलुङ यांची सुकन्या चि. सौ. कां. ज्योति हिंजबरोबर २० मार्च १९८३ रोजी सकाळी १०-३० वा. श्री कच्छी लोहणी महाजनवाडी राम रत्न त्रिवेदी मार्ग, मुलुङ येथे थाटाने साजरा झाला.

वधुवरांचे हार्दिक अभिनंदन

रामावतार साईबाबा

—श्री. पां. वा. भत्कर

२३।१६७५

अभ्यदयनगर

काठाचौकी, मुंबई ४०० ०३३

- कोणताही संत अगर महात्मा कधीही मृत होत नसतो. त्यांचा जन्मच हा मुळी अगम्य, अर्तक्य असतो. पुष्कळशा संताच्या बाबतीत ज्याला आपण लौकिक दृष्टचा जन्म म्हणतो त्याचासुद्धा पत्ता नसतो. साईबाबांच्या बाबतीत देखील हीच गोष्ट सर्वस्वी लागू पडते. तन्हेतन्हेने प्रयत्न करूनही त्यांच्या आईवडिलांचा किंवा जन्मप्रामाणाचा पत्ता अद्यापपर्यंत लागलेला नाही. जन्म-मरणाच्या फेण्यातून मुक्त असलेल्या संतांचे कार्य एकच ते म्हणजे लोकांना योग्य मार्गदर्शन करणे व त्यांचे जीवन सुखमय बनविणे. त्यांच्याबाबतीत ते मत झाले असे म्हणणे हेच चक आहे.

महाराज ज्ञानोबा काय गेले ।
 तीन शतकांनी दर्शन दिधले ।
 नाथ महाराज भेटूनि आले ।
 उपकार केले जगावर ॥

सर्वसामान्य लोकांच्या बाबतीत मरण ही अटल गोष्ट आहे. शतकानुशतके मरणावर विजय मिळविण्याचे प्रयत्न चालूच आहेत. पण अद्यापपर्यंत तरी कोणी यशस्वी झालेला नाहीं. मृत्युवर विजय हा फक्त संत महात्म्यांनीच मिळविलेला आहे.

जनतापाठी चिकटले मरण
एकाहूनि एक अभिन्न ।
मरण जीव प्रकृति लक्षण
जीवाचे जीवन ती विकृति
मरण मारूनि जे उरती ।

पाय काळाचे शिरी जे देवी ।
 तया काय आयुर्दायाची क्षिती ।
 अवतरती जे स्वेच्छेने ॥

श्रीराम, श्रीकृष्ण याना आपण भगवंत असे मानतो. त्यांचे पूजन, स्तवन व मनन करतो. त्यांची मोठमोठाली मंदिरे बांधतो. असे असले तरी प्रथम ते मानवी स्वरूपातच पृथ्वीवर अवतरले होते. अयोध्यापती श्रीराम व द्वारकाधिक्षा श्रीकृष्ण हैं मानवी स्वरूपातच भारतात अवतीर्ण झाले होते. श्रीरामाने त्या काळचे माजलेले राक्षस व रावण यांचा वध करून लोकांचे यज्ञयाग व्यवस्थित रितीने पार पाढण्याचे कार्य केले. श्रीकृष्णानेही कंस, चाणूर वर्गेरे पासून लोकांना जो त्रास होत होता त्या असूरांचा वध केला. व लोकांना भयमुक्त केले. थोडक्यात सांगायचे म्हैणजे प्रत्येक अवताराचे कार्य एकच होते. लोकांची सेवा करणे त्यांची दुःखे दूर करणे व त्यांचे जीवन सुखमय बनविणे.

साईबाबांचे बाबतीत विचार केल्यास असे आढळून येते की दीन-दुबळ्यांची सेवा करण्यातच त्यांचे आयुष्य खर्ची पडले. महामारीची साथ गावात येप्याचा धोका त्यांनी स्वतः पीठ दृढून त्याचा तोडगा करून पिटाळून लावला. दादासाहेब खापडे याच्या लहान मुलास प्लेगच्या गाठी आत्यानंतर स्वतःच्या अंगावर त्या घेऊन त्याला रोगमुक्त केले. लोहाराचे पोर त्याच्या बायकोचे भान न राहिल्यामुळे भट्टीत पडले त्याला बाबांनी पेटलेत्या धुनीत हात घालून चाचवले, व आपला हात पोळून घेतला. अशी शेकडो उदाहरणे आहेत. तुकाराम महाराजांनी देव कोठे आहे याचे विवेचन पूर्वीच केवे आहे.

जे कां रंजले गांजले ।
 त्यासी म्हणे जो आपुले ।
 तोचि संत ओळखावा ।
 देव तेथेचि जाणावा ॥

साईबाबा महान सत होते हे पाहिल्यानंतर बाबा हे कोणाचे अवतार होते असा प्रश्न निर्माण होतो. साईबाबा हे श्रीदत्ताचा अवतार होते. असे काही लोक म्हणतात तर इतर काहीजण त्यांना अबकलकोटच्या स्वामी समर्थ-

चा अवतार मानतात. सर्वच लोक त्यांना या ना त्या देवाचा अवतार नाम तातच हे निःसंशय आहे. माझ्या मते साईबाबा हे प्रत्यक्ष श्री रामाचेच अवतार आहेत याबाबतीत समाधि मंदिरात दुपारी म्हटले जाणारे कवनच याची खात्री देईल.

अजन्माद्यमेकं परब्रम्ह साक्षात् ।

स्वयं संभवं राममेवावतीर्णम् ।

भवद्दर्शनात् संपुनीतः प्रभोऽहं ।

नमामीश्वरं सद्गुरुं साईनाथं ॥

जे जन्माविरहित प्रत्यक्ष आहे तो प्रत्यक्ष श्री रामाचाच अवतार आहे. हे प्रभो तुझ्या दर्शनाने मी पावन झालो आहे. अशा प्रत्यक्ष ईश्वरच असणाऱ्या श्री सद्गुरु साईनार्थाना मी प्रणाम करतो.

५

बाबांच्या उदीचा व चरित्र पारायणाचा अनुभव

—श्री. मनोहर सावंत
‘उन्मेष’ ८२१८ जुना प्रभादेवी रस्ता
वरळी, मुंबई ४०० ०२५

- श्रीसाईबाबा संस्थान शिर्डी येथील भूतपूर्व कार्यकारी विश्वस्त व साईलीला मासिकाचे पूर्वीचे संपादक कै. श्री. नागे शराव सावंत यांच्या संपूर्ण घराण्यावर श्री साईबाबांची कृपा दृष्टी आहे याचा अनुभव आम्हांस वारंवार येत असतो. जीवनात बाबांच्या कृपेच्या अगणित गोष्टी घडल्या व अजुनही घडत आहेतच. केव्हांही घराबाहेर पडताना आमच्या घरातील प्रत्येकजण नियमितपणे श्री साईबाबांची विभूती लावल्या शिवाय आम्ही बाहेर पडत नाही. हा अगदी नियम झाला आहे. व त्याला अपवाद आमची नात किंवा लहान नातूही नाहीत.

जांसन् अँड जांसन् या कंपनीच्या भांडूप येथील प्लॅटमध्ये माझा मुलगा चि. सुहास हा प्लॅट इंजिनियर म्हणून काम करतो. गेल्या वर्षी चि. सुहास सपत्नीक स्वतःच्या गाडीतून काहीं खाजगी कामाकरिता सकाळी पुण्याला गेला व दुपारी तेथुन परत निघाला. वरोबर त्याची मुलगी चि. सोनलंही होती. पुण्याहून परत येताना आमची सुन सौ. वीणा हिला काहीतरी वाटले म्हणून तिने गाडीत; खंडाळव्याच्या घाटात उतरण सुरु होण्याआधी आपल्या जवळील उदीची पुढी काढली व गाडीतील सर्वांना लावली. शिवाय गाडीवरही थोडी उदी टाकली. चि. सुहास याची गाडी उतरणीवर असताना एका बाजूला खोल दरी तर दुसऱ्या बाजूला डोंगराचा भाग अशी परिस्थिती होती. पुढील वाहतूक थांबली म्हणून चि. सुहासने आपली गाडी मागील गाडीस इशारा करून घाटातच थांबविली. त्याच वेळी मागाहून एक आँईल टँकर येत होता. त्या आँईल टँकरचे ब्रेक्स् निकासी झाले व तो टँकर वेगात येऊन चि. सुहास याच्या गाडीवर पाठीमाग्न आदल्ला. चि. सुहास त्यावेळी जागरूक नव्हता. आँईल टँकरच्या घडकेने चि. सुहासची गाडी एकदम वेगान् सरकली व ती पुढे उभ्या असलेल्या एस. टी. बसवर आदल्ली. या अनपेक्षित घक्याने चि. सुहास, सौ. वीणा व चि. सोनल यांच्या मनाची काय परिस्थिती झाली असेल? पुढील एस. टी. वर त्याची गाडी आदल्ल्यामुळे थोडक्यात निभावले. त्याच्या गाडीची पुढील चाके जराशीसुद्धा डाव्या हाताला वळली असती तर पुढे काय घडले असते याची कल्पनाच करवत नाहीं! इतके असूनही मागे आँईल टँकर व पुढे एस. टी. ची बस या दोन्हीही अवजड वाहनांशी टक्कर होऊनही चि. सुहास याच्या फियाट गाडीला विशेष नुकसान पोहोचले नाहीं. अपघाताचा पंचनामा झाल्यानंतर तो स्वतःची गाडी काहीं किरकोळ दुरुस्ती करून मुंबईला घेऊन आला. श्री. साईबाबांनी वेळीच आमच्या सुनेला पुढील अपघाताची आगाऊ कल्पना दिली नसती व तिने संरक्षण म्हणून उदीचा वापर केला नसता तर काय घडले असते? श्री साईबाबांनी भक्तांच्या प्राणावर आलेले संकट अशा तंचेने शेवटी निभावून नेले.

आमचे वडील कै. नागेशराव सुमारे ५० वर्षांहून अधिक काळ श्री. साईबाबांच्या पुण्यतिथीला दसऱ्यास शिर्डीस जात असत व सन १९४० नंतर निंबवृक्षाच्या मागील इमारतीतील खोली क्र. ३१ मध्ये त्यांचा मुक्काम असे. खोली क्र. ३१ ही त्यांचीच खोली असे समजले जाई. त्यांच्या पश्चात मी पुण्यतिथीच्या उत्सवाला जाण्याची प्रथा चालूच ठेवली आहे. त्याशिवाय वर्षांतून

आणखी २१३ वेळा मी सपत्निक शिर्डीला जात असतो. तसेच वर्षातून एकदा बहुधा डिसेंबर महिन्यात श्री साईंस्तचरित्र हा ग्रंथ वाचतो. साईंस्तचरित्र हा ग्रंथ एका सप्ताहात वाचण्याएवजी मी तो ग्रंथ चार दिवसात म्हणजे सोमवार ते गुरुवार पर्यंत पुरा करतो. दरवेळी ग्रंथ वाचून पूरा झाल्यावर त्याची प्रचीती मला निश्चितपणे मिळत असते. किंवा काहींतरी चांगले व्हावे अशा स्वार्थानेही मला निश्चितपणे मिळत असते. किंवा काहींतरी चांगले व्हावे अशा स्वार्थानेही माशयाकडून न चुकता श्री साईंस्तचरित्र वाचले जाते असावे. १९८२ मध्ये मी शेवटच्या आठवड्यात सोमवार ते गुरुवार पर्यंत ५३ अध्याय वाचून पूर्ण केले व त्याचा अनुभव मला पुढील २१३ दिवसात लगेचच मिळाला.

एक म्हणजे मी स्वतः एका खाजगी कंपनीत डायरेक्टर म्हणून काम करीत होतो त्या ठिकाणी मला कल्पना नसतानाही जॉईट मॅनेजिंग डायरेक्टर म्हणून बढती मिळाली. दुसरे म्हणजे माझा मुलगा चि. सुहास जो जॉन्सन अँड जॉन्सन भांडुप प्लॅटमध्ये काम करीत आहे त्याला दरमहा चांगलीच पगार वाढ मिळाली. व तिसरे व महत्त्वाचे म्हणजे वांद्रचाला एका हाऊसिंग सोसायटीमध्ये मुलाकरिता एक प्रशस्त ब्लॉक घेण्यासाठी म्हणून नेलेले पैसे श्री साईंबाबांनी काहींतरी आयत्या वेळी अडचण निर्माण करून देऊ दिले नाहीत. इतकेच नव्हे तर ते काम पुढे १५ दिवस रेंगाळत ठेवले. असे का व्हावे म्हणून शेवटी मी श्री साईंबाबांचा आशिर्वाद मागितला. एका गुरुवारी सकाळी पुजे नंतर टाकले त्या चिठ्ठीमध्ये चक्क या भानगडीत पडू नकोस असा आदेश दिला. अर्थात 'जको' असा आदेश मिळाल्यावरोबर मी लगेचच ५५मला जागा नको' म्हणून त्या सोसायटीला निरोप दिला. त्या ब्लॉकचे पुढे काहीही होवो पण श्री. साईंबाबांनी आम्हांला वेळीच सावरले असे मी त्यांच्यावरील प्रगाढ विश्वासामुळे गृहीत घरते. कदाचित वाचलेले पैसे दुसऱ्या एखाद्या चांगल्या औष्टीकरिता लागावयाचे असतील. कोण जाणे वाबांची काय इच्छा आहे.

श्री. साईंबाबांची कुपा माझ्यावर व आमच्या सर्व कुटुंबियांवर कायम राहावी ही श्री बाबांच्या चरणी प्रार्थना !

अमृतकुंभ

श्री. गणपतराव सामंत, एम. ए.

निवासी व्यवस्थापक

श्री महालक्ष्मी मंदिर

मुंबई.

● महाभारत, रामायण, ज्ञानेश्वरी, दासबोध' श्रीसाईसच्चरित इत्यादि
ग्रंथराज वाचल्या नंतर असे वाटते की हे केवळ चरित्रग्रंथ नसून ऐहिक व
पारमार्थिक दैवी ज्ञानग्रंथ आहेत. हे ग्रंथ इतक्या सहजगत्या पद्धतीने लिहीले
गेले आहेत की वाचताना दुथडी भरून वाहणाऱ्या निर्मळ व पवित्र गंगा-
माईची आठवण येते. या ग्रंथात कृत्रिमता तर नाहीच नाही तर प्रत्येक ओवी
म्हणजे जिवंत काव्य वाटते. वरील ग्रंथराज वाचताना श्रीसाईभक्त दासगणूंच्या
खालील ओवींची महति पटते.

' हे शारदे वाग्विलासिनी । तूं शब्दसृष्टिची स्वामिनी ।
तुझे आस्तित्व म्हणूनि । व्यवहार चालती जगताचे ।
तूं ग्रंथकाराची देवता । तूं भूषण देशाचे सर्वथा ।
तुझी अवघ्यात अगाध सत्ता । नमो तुजसी जगदंवे ॥

खरा भक्त देव; साधुसंत यांची एकमेकाशी तुलना करून अमूक देव
किंवा साधू सर्वश्रेष्ठ असे मुळीच म्हणणार नाहीं. प्रत्येकाच्या आवडी-निवडी
वेगवेगळ्या असतात म्हणून खरा भक्त आपला देव, ग्रंथ ठरवून इतरांवर
टीका न करता आपल्या आराध्य देवाची मनोभावे सेवा करील - जागृति
ठेवील तद्वतच आवडणाऱ्या ग्रंथराजाची पारायणे करील.

मी अनेक ग्रंथ वाचले व अनेक साधुसंतांचे दर्शन घेतले पण श्रीसाई-
बाबांवर प्रेम जंडले. श्रीसाई सच्चरितावर सर्व भक्ति व श्रद्धा एकत्रित केली.
अनेक पारायणे केली. अनुभव घेतले. त्यामुळे श्रीसाईबाबांच्या शिरडीत
वावरताना प्रत्येक गोष्टीचे वास्तूचे महत्त्व पटते व ती वास्तू पाहताना साई-
चरित्रातील ओव्या समोर येतात.

'श्रीसाईसच्चरित, हा प्रासादिक ग्रंथ आहे. श्रीसाईबाबांच्या जीवनावर आधारित महाकाव्य आहे. या ग्रंथातील निर्मल ओव्या वाचताना बाबांचे जीवन तरणपण, दररोजचे कार्यक्रम, चमत्कार, तत्त्वज्ञान यांची प्रचिनी येते. बाबांच्या कृपेचे फळ म्हणजेच हेमाडपंत (दाभोलकर) रचित श्रीसाईसच्चरित.

बाबांची अमृतमय वाणी हेमाडपंतांनी ओवीबद्ध करून भक्तांसाठी अजरामर करून ठेविली.

श्री साईंस प्रिय असलेली श्रद्धा आणि सबूरी असल्यानंतर अशक्य असे काहीच नाहीं.

इष्टानिष्ट सुखदुःख । संचितानुसार अमृत वा विख ।
हे प्रवाहपतित द्वंद्व देख । धरी न हरिख वा शौक ॥
जे जे येईल ते ते साहे । अल्ला मालिक वाली आहे ।
सदा तथाच्या चितनी राहे । काळजी वाहे तो सारी ॥
होणार ते होऊ द्या यथेष्ट । सद्गुरचितन आपुले अभिष्ट ।
संकल्प-विकल्प होतील नष्ट । संचित अनिष्ट टळेल ॥

साईचरितांतील वरील ओव्या व दासबोधातील खालील श्लोक तेच सांगतात.

मना त्वांच रे पूर्व संचित केले ।
तयासारिखे भोगणे प्राप्त झाले ॥
मनीं मानव व्यर्थ चिता] वाहंते ।
अकस्मात होणार होऊनि जाते ॥
घडे भोगणे सर्वहि कर्मयोगे ।
मतीमंद ते खेद मानी वियोगे ॥

श्री शनिमहात्म्यातील खालील ओव्या वरील विधानास पोषकच आहेत.

जे जे पुढे होणार । म्हणोनि बुद्धि सुचे तद्नुसार ।
तरी जे असेल लिखिताक्षर । तैसे आता ॥ येईल ॥
ऐशी क्रमिली वर्षे दोन । तोवरी दुख सोशिले अति दारूण ।

ऐसे कर्मचि विदान । भोगिल्यावीण सुटेना ॥

राव म्हणे एक पतिव्रते । हा कर्मभोग जाण निश्ते ।
गह दशा फिरली माते । हे कर्तृत्व देवाचे ॥

ग्रहदशेतून कोणी सुट्ट नाहीं. परमेश्वरानी केलेली ही ग्रहदशा प्रत्यक्ष परमेश्वराने मानव देह धारण केल्यावर त्यालाहि भोगावी लागली. श्रीरामचंद्र, श्रीकृष्ण या अवतारांनासुद्धा ही ग्रहदशा सुटली नाहीं.

दैवजात दुर्खे भरता दोष ना कुणाचा ।
परधिन आहे जगती पुत्र मानवाचा ॥

राजा विक्रमाच्या बाबतीत जे घडले तसेच राजा भद्रश्रवाच्या बाबतीत घडले हे श्रीलक्ष्मीमहात्म्यात दिसून येते.

होता अवकृपा लक्ष्मीची । मात्रा चालेना कोणाची ।
फले आपल्या कर्माची । भोगावीच लागती ॥

“संचितानुसार अमृत वा वीख” हे बाबांचे उद्गार म्हणजे प्रारब्धयोग देव व दैव यांत दैव जर श्रेष्ठ असेल तर देव देव करून भक्तिमार्गात पडण्यात काय अर्थ आहे? देवाने जरी प्रत्येकाचे दैव लिहिले असले तरी साधु-सत्पुरुषांना ‘रेखेवरी मारी मेख’ असे सामर्थ्य त्याच परमेश्वराने दिले आहे.

उल्कट भक्तिमार्गातून निर्मण झालेली सत्पुरुषावरील अढळ श्रद्धा दैव बदलू शंकते याची अनेक उदाहरणे आपण श्रीसाईसच्चरितात पाहतो. भोग हे भोगलेच पाहिजेत पण अनेक वेळा भक्त अति संकटात असतांना श्रीसाईनी त्या भक्ताचे भोग आपणावर घेतले अशी अनेक उदाहरणे इतर साधुसंताच्या चरित्रात आढळतात.

प्रभू श्रीरामचंद्राच्या सीतामाईला रावणाने पळवून नेले. ज्या श्रीकृष्णाने अर्जुनाचे सारथ्य करून पांडवाना जय मिळवून दिला त्या भगवान् श्रीकृष्णाच्चा अंत पारध्याकडून झाला. प्रत्यक्ष परमेश्वराला आपले भोग टाळता आले नाहीत? ते शक्य होते पण परमेश्वराने मानवस्वरूपात जन्मास येऊन आपणास असे दाखवून दिले की प्रारब्ध भोगूनच संपविले पाहिजे. पण मानवांना

आपले महत्त्व पटविष्यासाठी व दैवावरसुद्धा देव मात करु शकतो हे दाखवि-
ष्यासाठी साधुसंताना पृथ्वीतलावर पाठवून त्यांच्याद्वारे दैवी चमत्कार घडवून
आणतो. साधुसंताचे शब्द खरे करण्यासाठी खुद्द परमेश्वरच चमत्कार करतो.

साधुसंतावरील श्रद्धा ही उपयोगी ठरते. जीवन सुसहच होते. चमत्कार
घडून येतात. भवितमार्गात श्रद्धा व सबूरी मजबूत असल्यावर सर्व संकटाना
निर्धास्तपणे तोंड देण्याची शक्ति निर्माण होते. एवढेच नव्हे तर प्रारब्धावर
मात करता येते. म्हणूनच बाबांची श्रद्धा व सबूरीवर वारंवार भर असे-
शिकवण असे.

इतर देव सारे मायिक । रुचि शाश्वत देव एक ।

चरणी ठेविता विश्वास देख । रेखेवरी मेख मारी तो ॥

बैस आता सोडी खंत । खंत न करिती विचारवंत ।

झाला तुळिया भोक्तृत्वा अंत । पाय शिरडीत टाकिता ॥

आकंठ संकटार्णवी बुडाला । हो कां महुदुखगतेत गढला ।

जो या मशिदमाईची पायरी चढला । सुखा आरुढला तो जाणा ॥

तीच कनवाळू सर्वांची आई । हकेसरसी धांवत येई ।

कळवळून कडिये घेई । जाणे साई लेकरांची ॥

अशी परिस्थिती निर्माण करण्यासाठी श्रीसाई काय सांगतात -

दोन हात एक माथा । स्थैर्य श्रद्धा अनन्यता ।

नलगे दुजे साईनाथा । एक कृतज्ञता ते व्हावी ॥

ऐसे हे संत कृपाळ । प्राप्त होता उदयकाळ ।

दर्शने हरिती भवजंजाळ । काळहि मागे परतवती ॥

कृतातांच्या दाढेतून । काढीन मी निजभक्ता ओढून ।

करिता केवळ मत्कथा श्रवण । रोग निरसन होईल ॥

लक्ष लावी जो मजकडे । नाहीं तयासी कैचेहि साकडे ।

तोचि माझा जै विसर पटे । माया कोरडे उडवी तै ॥

आपण कलियुगात बावरत आहोत. सर्वसामान्य माणसाची जगण्यासाठी
घडपड चालू आहे. या घडपडीत व इतर धाकाधुकीत इतका वेळ जातो की हे
ज्ञवं जीवन व्यवहार थांबवून किंवा संपवून शास्त्रोक्त पद्धतीने आचार-नियम

पाळून पूजा—अर्चा करून भक्तिमार्ग चालू ठेवणे अशक्यच आहे. दोलायमान जीवन, अनिश्चितता, दररोज बदलणारे राजकारण, जगण्यासाठी धडपड यातून सुटून भक्तिमार्गाचा कसा अवलंब करायचा? म्हणजेच त्यासाठी सर्व नियम टाळून शॉट्कट म्हणजे नजिकचा मार्ग काढणे आवश्यक आहे.

“श्रीसाईसच्चरित” ही बाबांची जीवंत गाथा आहे. प्रत्येक शब्दावर माझा विश्वास आहे. याच्याहि पलिकडे जाऊन मी असे म्हणू शकतो की सर्व जगात एकच ग्रंथ आणि तो म्हणजे “श्रीसाईसच्चरित”. (इतर ग्रथांचा आदर राखून) व सर्व जगात एकच परमेश्वर तो म्हणजे ‘श्रीसाई’ (इतर देवांचा आदर राखून) साक्षात् ईश्वर म्हणजेच साई.

प्रारब्ध जर अठळ आहे तर भोग हे भोगलेच पाहिजेत पण याच प्रारब्धात जर साईबाबांच्या भक्तीचा समावेश असला तर तो योगच समजला पाहिजे. घराण्याच्या सस्कारातून भक्तियोग निर्माण होतो पण तेच संस्कार घराण्यात नसतील तर अनेक संकटे निर्माण झाल्यामुळे व प्रयत्नांची पराकाष्टा करून संकटे जात नसतील तेव्हां आता काहीच मार्ग नाहीं म्हणून शेवटी भक्ति-मार्गाकडे मन वळले जाते.

कर्मच्या गती असती गहना। जे जे होणार ते कदा चुकेना।

ते ते भोगल्याविन सुटेना। देवादिकां सर्वासी॥ (शनिमहात्म्य)

भक्तास ताकद येते व भक्तावरहि साईकृपा प्रसादाने मात करता येते.

मंग जो गाई वाडे कोडे। माझे चरित्र माझे पवाडे।

तयाचिया मी मागेपुढे। चौहिकडे उभाचि॥

जो मजलागी अनन्य शरण। विश्वासयुक्त करी मद्भजन।

माझे चितन माझे स्मरण। तयाचे उद्धरण ब्रीद माझे॥

कृत्तांताच्या दाढेतून। काढीन मी निजभक्ता ओढून।

करिता केवळ मत्कथा श्रवण। रोगनिरसन होईल॥

श्रीसाईबाबा नाथसंप्रदायी सत्पुरुष होते व जरी त्यांनी देह शिरडीत ठवला तरी त्यांचा संचार सर्वत्र आहे याबद्दल असर्य भक्तांना अनुभव आहे. शिरडी एक जागृत देवस्थान आहे. भक्तगणांचे अगणित प्रेम तेथे ओतले जात

आहे. कधी कधी असेहिं वाटते की श्रीसाईबाबा या अनिर्बद्ध प्रेमामळे परत अवतरतील काय? शक्य आहे. श्रीसाईसच्चरित्रात तसे लिहिले गेले आहे.

आठा वर्षाचा बाळ जनी । प्रकट होईन मी मागुतेनी ।

ऐसे महाराज भक्तांलागूनी । आहेति सांगनी राहिले ॥

आठ वर्षाची सुंदर कांति । चतुर्भूज आयुधे हाती ।

देवकीपुढे बंदी शाळे प्रति । कृष्णमूर्ति प्रकटली ॥ (श्रीसाईसच्चरित्र)

आठा वर्षाची मूर्ति । असंभाव्य पहिली दीप्ति ।

तेजे दशदिशा उजळती । तेथें लपती शशिसूर्य ॥ (श्रीहरिविजय)

श्रीसाईबाबांबद्दल माझे आजपर्यंत जे वाचन झाले जे अनुभव आले, ज्या अनेक सत्पुरुषांशी बोलणे झाले त्यानुसार बाबांचा कालावधी सन १८३८ ते १९१८ हा आहे.

बाबांच्या जन्माविषयी कांहीही कथा असोत बाबा ईश्वरी अवतार होते हें मान्यच करावे लागेल. साईचरित्रात लिहिल्याप्रमाणे बाबा आठ वर्षाचे बालक अवतीर्ण होवोत किंवा समाधि घेण्यानंतर आठ वर्षानी येवोत पण माझी अडळ श्रद्धा आहे की बाबांचा संचार चालू आहे व याची प्रचिती अनेक भक्त घेत आहेत. सध्या तरी अनेक सत्पुरुष हा बाबांचा अवतार आहे असे म्हणणे वादातीत होईल. बाबांच आपल्या निस्सीम भक्तांना आपल्या नवीन अवताराकडे खेचतील.

बाबांनी आपले चरित्र हेमाडपंतांकदून लिहून घेतले म्हणा किंवा कौं दाभोलकरांनी शब्दांकन केले म्हणा. त्या ग्रंथात फक्त सत्य आहे अशी भाविकांची धारणा आहे. माझीही मनोमन खात्री आहे. मग बाबांनी मानवी रूपांत जन्म घेतला आहे असे मानावेच लागेल.

श्रीसाईसच्चरित्राची आज घरोघरी पारायणे होत आहेत. असा हा श्री-साईसच्चरितरूपी "अमृतकुंभ" घरोघरी असावा हीच प्रार्थना.

श्रीटेंबेस्वामीच्या शब्दांत -

जो चिंतीता तत्क्षणी वारि मोहा ।

त्याच्या पदी सतत ठेवि देहा ।

मोहांतका तारि मला परेशा ।
न तूजवांचोनि शरण्यधिशा ॥

अशी प्रार्थना करून श्रीसाईसच्चरिताची पारायणे घडोत व श्रीनृसिंह-
सरस्वतीचा "चिंतीतमनोरथासिद्धिरस्तु" असा आशिवदि घेऊया.

भक्ति महिमा

◆◆◆◆◆◆◆◆

—श्री. चंद्रकांत श्रीराम गरगटे
३९९ गुरुवार पेठ,
सांतारा ४१५ ००२

● 'कामना ठेवून भक्ती केल्यास श्री साईबाबा फळ देतातच परंतु 'फळाची
आशा न धरल्यास स्वतः श्री साईबाबा प्रत्यक्ष मिळतात'

वरील उक्तीप्रमाणे आज सर्व श्रीसाई भक्तांना प्रचीती येत असल्याचे
जाणवते.

१५ ऑक्टोबर १९८८, मंगळवार या दिवशी श्रीसाईबाबा समाधिस्थ
झाले. परंतु श्रीसाईबाबा आज देखील कित्येक भक्तांना दृष्टांत रूपाने दर्शन
देतात. याचा अनुभव अनेक भक्तांना येत आहे.

या कलीयुगामध्ये श्री. बाबांचा अवतार म्हणजे या जगास तारण्याकृति
मिळालेले वरदानच आहे. मानवी जीवन हे क्षणभंगूर आहे. आणि या क्षणभंगूर
जीवनाचे सार्थक करून ध्यावयाचे असेल तर भक्ती हेच त्याचे माध्यम
(साधन) आहे.

102

मानवी जीवन ही एक सुगंधी उदबत्ती आहे. उदबत्ती जळते, भोवतीचे वातावरण ती प्रसन्न करते. अगदी शेवटपर्यंत ती जळत राहते. विज्ञेपर्यंत तीचा सुगंध दरवळत असतो. ती विज्ञते पण केव्हां? . . . स्वतःची राख झाल्यावर!

उदबत्ती प्रमाणेच आपलं आयुष्य भक्ती करण्यामध्ये हवन करणं हेच खरं पुण्य होय.

भक्ती करण्यासाठी उपास-तापास, व्रते करावी लागत नाहींत. त्याकरिता अपले तन-मन-धन, श्रीसाईबाबांच्या चरणी अर्पण करून त्याची अखंड सेवा केली पाहिजे. नाहींतर मानवी जन्म घेतल्याचे सार्थक होणार नाहीं.

एक दिवस टिकणारे फूल क्षणभर तरी जगास आनंदीत करते पण दीर्घ-काळ जगणाऱ्या मानवांकडून जगाने किती म्हणून अपेक्षा करावी.

जो मनुष्य मनापासून, अंतःकरणापासून परमेश्वराची भक्ती करतो त्याचे जीवन सुखकर बनते. कारण त्याच्या पाठीशी परमेश्वर सदैव उभाच असतो.

ही जी भक्तीरूपी नदी आहे तिचे श्रद्धा व सबुरी असे दोन किनारे आहेत. भक्तजन हा त्यामधील प्रवाह आहे. अहंकार व मी पणा भयंकर असे मासे व मगर आहेत. अशी ही भयंकर नदी हे भक्तजन तरून जातात. त्याचे कारण श्रीसाईबाबा हे त्याचे उत्तम नावाडी आहेत.

जी अप्राप्य व सर्व सुखांचे सार अशी ही भक्ति होय. श्री साईबाबांच्या कृपेखेरीज त्यांच्या प्रभावाचे ज्ञान होत नाहीं. त्याचे ज्ञान झाल्याखेरीज प्रचिती येत नाहीं. व प्रचिती वाचून भक्ती दृढ होत नाहीं.

श्रद्धेखेरीज भक्ती होत नाहीं. भक्ती खेरीज साई द्रवत नाहीत. श्री साईंची लीला म्हणजे अगाध समुद्र आहे. त्याचा थांगपत्ता कोणास तरी लागेल काय? श्री साईबाबा हे केवळ भावाच्या (श्रद्धेच्या) आधीन असतात. म्हणून ममता मद आणि अहंकार यांचा त्याग करून त्यांचे सतत गुणगान गाणे हाच एक पर्याय आहे.

हा भवसागर तरून झाण्यास गुरुखे तो जाता येणार नाहीं.

कोकीळे च्या आवाजात जरी माधुर्य असले तरी तिचा कंठ फुटण्यास जसा वसंत अंडु यावा लागतो. त्याप्रमाणे मनुष्याजवळ ज्ञान जरी उपलब्ध असले तरी ते फलद्वय होण्यासाठी त्याला सद्गुरुपासूनच चालना मिळावी लागते.

भक्ती ही स्वतंत्र असून सर्व सुखांची केवळ खाण आहे. परंतु ती सत्संगा-वाचून, मनुष्याच्या हाती लागत नाही. आणि पुण्यसंचय गाठी असल्याखेरीज संताची गाठ पडत नाहीं.

दिवसेंदिवस श्री साईबाबांचा प्रचार भक्तांमध्ये वाढत आहे. तेव्हां आपण आपले तन-मन-धन श्रीसाईचरणी अर्पण करणे हेच एक साधन आहे. “भक्ती वाचून प्राप्ती नाही” हेच त्यामधील मर्म आहे.

कमळ फुलले की त्यातील मकरंद सेवन करण्यास जसे रानावनांतून भमर धाव घेतात. त्याप्रमाणे सद्गुरुच्या व्यक्तिमत्त्वाची जाणीव होताच; त्याच्या दर्शनास गावोगावचे लोक झुंडीच्या झुंडी करून धावत येतात. आज ही अवस्था आपणास शिरडी येथे पाहवयास मिळते.

श्री साईबाबा म्हणतात -

“काया वाचे मने करून अनन्यगतिक होत्साहे जे माझे अहेतूक भजन करतात, त्यांच्याच हृदय कमलात मी निरंतर वास करतो.”

मी साईभक्ती परिलुप्त जाहलो, श्री साईचरणी माझे अभिनव प्रेम जडून माझे मायाजनित क्लेश नष्ट झाले. हच्चा मोहरूप सागरात श्री साईबाबाच नौकारूप झाले आणि मला परोपरीने सुखी केले.

भक्ताचा अद्भुत अनुभव

—सौ. सुशीला शंकर चौबल
दाऊदवाग, अंधेरी (पश्चिम) मुंबई-४०० ०५८

● “जो जो मज भजे जैसा जैसा भावे, तैसा तैसा पावे मीही त्यासी” या ओवीचा अर्थ किती चांगला आहे. आपण देवाला अंतःकरणाने स्मरतो त्याप्रमाणे देवसुद्धा भक्ताच्या हाकेला घावून येतो. या साईबाबांच्या वचनांचा अनुभव आमच्या घरात फार वर्षापूर्वी खूप चांगला आला आहे; आणि काहीं बाबतीत अजूनही प्रत्ययास येत आहे.

माझी आई डबल न्यूमोनियाने खूपच आजारी होती. २१ दिवस झाले तरी ताप निघेना, डॉक्टरी सर्व उपाय झाले तरी काहीं गूण येईना. घरातील सर्व मंडळी आईचा एवढ्या दिवसाचा आजार काढून हैराण झाली होती. घरात साईबाबांसारखा देव असल्यावर आणखी कोणता देव हवा? म्हणून वडील थोडेफार निश्चित होते. आईची साईबाबांवर खूपच श्रद्धा होती. आम्ही सर्व मुळे लहान असल्यामुळे तिची सुश्रुषा करायला एक खिश्चन नर्स ठेवली होती. घरात आईची खोली स्वतंत्र असल्यामुळे रात्री फक्त नर्स व आई आणि भितीवर लावलेली साईबाबांची तसविर एवढेच सोबतीला अंसायचे.

एके दिवशी रात्री (९-१० च्या सुमारास) आई झोपेमध्ये बोलत होती ते वघ चौघेजण मला न्यायला आलेत, पण साईबाबा त्यांना नेऊन देत नाहींत त्याच रात्री आई खूप ‘सिस्यस’ झाली. २१-२२। च्या सुमारास डॉक्टर पण नसल्यामुळे आम्ही बाबांवर विश्वास ठेवून बाहेरच्या खोलीत बसलो होतो. (उदीचा उपयोग सर्वत्र करीत होतो.) एवढ्यात नर्स एकदम मोठ्याने ओरडली, आम्हाला वाटले आता आईचे काहींतरी बरे वाईट झाले परंतु प्रत्यक्ष अनुभवास आले ते वैगळेच!

एक आकाशी रंगाचा शालू धारण केलेली तेजस्वी अशी एक देवता घोडेस्वार होऊन दारात (म्हणजे आईच्या खोलीत) आली, तिने प्रथम साई-बाबांना नमस्कार करून पंचारूटी घेऊन बाबांची आरती केली व ती बाबांना

म्हणाली "उठा उठा" आता या पोरीला आपणच वाचवू शकाल. (ती म्हणजे आमची कुलस्वामीनी एकविरा देवी) आणि त्याबरोबर साईबाबा कोटोतून बाहेर आले व आईच्या अंगावर हात फिरवून नसंला म्हणाले "उठ तुझी सेवा व माझी कृपा मिळून या बाईला आपण उठवू या" हे सर्व दृश्य ती खिळचन नसं बघून घाबरून गेली, नसंला वाटले हा म्हातारा म्हणजे आईचे वडील भूत होऊन आले काय? म्हणून ती भांबावून गेली. धन्य ती नसं व तिला दिसलेली साक्षात देवता आणि आनंदाची बातमी म्हणजे साईबाबा आशीर्वाद देऊन गेल्यावर आई आठ दिवसात चांगली बरी ज्ञाली व घरात हिंडूफिरु लागली

अशी आहे साईबाबांची लीला, त्यांच्या भक्ताला ते कधीही टाकत नाहीत, कुठच्याही रूपाने येऊन आपल्याला आशीर्वाद देऊन जातात.

नित्य मी जिवंत जाणा हेचि सत्य, नित्य घ्या प्रचिती अनुभवे !

साईबाबानी कोडे सोडविले

॥ ॥ ॥ ॥ ॥

-सौ. शैला मनोहर पितळे
पितळे वाडी, हनुमान रोड,
विलेपाले, मुंबई ५७.

- तो दिवस माझ्या मुलीच्या वार्षिक परिक्षेचा होता. नुकतीच माझी मुलगी कु. श्रद्धा पेपर सोडवून परीक्षेहून आली होती. मी तिला पेपरातील काहीं प्रश्नांची उत्तरे विचारत होते. ती उत्तरे देत होती पण मला काहीं ती उत्तरे बरोबर वाटली नाहीत. गेल्या तिमाही, सहामाही व नऊमाही परिक्षेत सिने

प्रथम क्रमांक मिळवला होता. त्यामुळे वार्षिकला जर कमी मार्क मिळाले तर तिचा नंबर खाली जाईल हच्चा विचाराने मी बाबरून गेले होते. तिने दिलेली उत्तरे बरोबर आहेत का? हे तिच्या वर्गशिक्षकांना भेटून विचारावे का? परंतु ते कसे शक्य होईल! "माझ्यापुढे एक मोठे कोडेच पडले!" इतक्यात दरवाजा वरची वेल वाजली. मी दार उघडले तोच एक गृहस्थ हातात साईलीलेचा अंक घेऊन समोर आले. व त्यांनी मला विचारले साईबाबांच्या मूर्ति बनविणारे गृहस्थ येथेच राहतात कां? त्या अंकांत आमची मूर्तिची जाहिरात छापली होती. मी त्यांना होकारार्थी उत्तर दिले तोच त्यांनी साई-लीलेचा अंक माझ्या हातात दिला व म्हटले हा अंक तुमच्याजवळ ठेवा मला तुमचा पत्ता समजला आहे. मी उद्या तुमच्या मिस्टरांना भेटण्यास येईन. साईलीला मासिकाच्या रूपाने बाबा आले व त्यांनी माझे कोडे सोडविले, व जणू मला सांगितले कुठेही जाऊ नकोस धीर धर! मला खरोखरीच धीर आला होता. काहीं दिवसांतच वार्षिक परिक्षेचा निकाल लागला व माझी मुलगी कु. श्रद्धा सर्व वर्गात प्रथम क्रमांक मिळवून पास झाली.

नामस्मरणाचा महिमा

हा अनुभवसुद्धा माझ्या मुली संबंधिचा आहे. एके दिवशी संध्याकाळी दिवे लागणीच्या वेळेला मी पोळचा लाटत होते. पोळचा लाटून ज्ञात्यावर लालबुद्द झालेला तवा गँसवरून ओटचावर तसाच ठेवून मी बाहेर आले. बाहेर खोलीत माझे मिस्टर श्रीसाईबाबांच्या मूर्तीजवळ दिवावत्ती करून हातात जपमाळ घेऊन बाबांचा नित्यक्रमाने जप करीत होते इतक्यात माझी मुलगी स्वैपाक घरात गेली व ओटचावरच्या तव्याला हात लावणार हे पाहताच मी मोठ्याते किंचाळले तवा गरम आहे ५५ माझी मुलगी दच्कून पुढे जाण्याएवजी मागे खेचली गेली. व मोठाच अपघात टळला. नाहींतर इतक्या गरम तव्याला तिच्या नाजूक बोटांचा स्पर्श झाला असता तर काय अवस्था झाली असती हच्चाची नुसती कल्पनासुद्धा करवत नाहीं.

माझे मिस्टर बाबांचे नामस्मरण करीत असल्यामुळेच हा गंभीर अपघात टळला याची मला खात्री झाली. असा आहे नामस्मरणाचा महिमा अशी आहे आमुची धन्य साई माऊली.

हा घ्या बाबांच्या जीवंत पणाचा पुरावा

—श्री. पौ. के. पहाडे

गर्गे बंगला, झोडा चौक, धरम पेठ, नागपूर

● नसत्या आठवणीने अंगावर भितीचा काटा उभा रहावा असा हा प्रसंग गऱ्यावर दि. ६ जानेवारी ८३ नेहमी प्रमाणे मी ऑफिस मधून घरी परत येत होतो. सायं. ५। ची वेळ होती. रस्ता उताराचा असल्यामुळे माझ्या स्कूटरचा वेग थोडा जास्तच होता. रस्त्यावरील गर्दी ऑफिसेस सुटल्यामुळे वाढली होती. इतक्यात स्कूटर समोरून एक मनुष्य रस्ता ओलांडायला लागला व नेमका माझ्या स्कूटरसमोर आला, त्याला वाचविण्याकरिता मी थोडी बाजूला केली, पण पुढे मोठा दगड आहे याचे भान नसल्यामुळे स्कूटर त्यावर जोरात आदळून गाडी दहा फूट रस्त्याच्या बाजूला फेकली गेली. व मी नेमका रस्त्यावर मध्यभागी फेकला गेलो. नाक तोङ फुटले हाताला बराच मार लागला रक्त वाहू लागले (थोडा वेळ शुद्ध हरपली जमलेल्या लोकांनी मला बाजूला अणाले म्हणतात) थोडा सावध होउन मी घरी आलो आणि श्रीसाईबाबांच्या फोटो समोर त्याच “अवस्थेत उभे राहून त्या दिवशी माझ्या हातून घडलेल्या चुकीचे कारण विचारले, की ज्यामुळे मला प्रथमच अशी शिक्षा दिली. त्यानंतर डॉ. कडे जाऊन इंजेक्शन व उपचार कराविले.

तोंडावर भयंकर सुज आली होतीच ओठ कार सुजले होते. दोन दिवस ज्ञाल्यानंतर देखील ओटांवरीलं सुज कमी झाली नव्हती. शनिवार दि. ८ रोजी रात्री ८ च्या सुमारास लक्षात आले की आतून ओठ जवळ जवळ ११२ इंच लांब व १ सूत फाटलेला आहे. ते पाहताच डोळचात एकदम अशू आले आणि म्हणालो बाबा! “इतने रातमें अस्पताल कैसे जावू इलाज कराने के लिये कल इतवार होनेसे अस्पताल भी बंद रहेंगे बाबा! यदी मेरी ये जखम रातभर में थोडी कम हो जाय त्तो गिरडी आकर सत्यनारायण करूंगा मेरी भक्ति मंजूर करेंगे तो, बाबा! मेरा दर्द कम कर देना”, असे म्हणून नामस्मरण करीतच झोप लागली.

आश्चर्य वाटेल वाचकांना. मी दुसऱ्या दिवशी सकाळी ९-१० वाजता उठून आरशात जेव्हां फाटलेले ओठ पुन्हा पाहिले तेव्हां जवळ जवळ ८० टक्के

जागा अगदी भरून आलेली होती. छत्तीस तासात जे घडले नाहीं ते फक्त त्या रात्री १० तासात कसे व्हावे? हा विचार करण्याचा प्रश्न आहे.

केवळ श्री साईबाबांच्या कृपा दृष्टीमुळे मी हातपाय न मोडता अपघातातून बचावलो ही एक गोष्ट व ओळाला झालेली जखम रात्रभरात वरी होणे ही श्री साईबाबांच्या अस्तित्वाची प्रचिती नव्हे काय?

“नित्य मी जिवंत जाणा हेचि सत्य” हे त्यांचे वचन सर्व साईभक्तांना, बाबा अनुभवाला देतातच. बाबा! आपले नामस्मरण जे करतील त्यांना नेहमी मदत करावी ही प्रार्थना.

‘Its beautifully Written and beautifully translated ! It makes an impact of ardent devotion. And Baba’s photo you have affixed is simply vibrating.....’

So says Shri P. K. Kappor of Delhi-6.

‘प्रगटे मस्जिदमें साई भगवान !’

A BIG BOOK FOR ONLY Rs. 45/-

Also in English as ‘**A MISSION DIVINE !**

Rs. 45/-

And in Marathi as ‘**माशिदीत प्रगटला परमेश्वर !**

Rs. 40/-

Hard bound.

Postage Rs. 4-50 Each : No. V.P.P.

Contact : ‘PRASHANTI PRAKASHAN’,
5, Vasant Apartments, Plot 47, Kastur Park,
Shimpoli Road, Borivali (W.) Bombay 400 092.

अश्रद्धा हाच मोठा अपराध !

—श्री. प्र. कृ. धुपकर

२१७-६ जवाहर नगर गोरेगांव मुंबई ६२

● एकदा भगवान शंकर आणि पार्वती गंगेच्या मणिकर्णिका घाटावर गप्पा—
गोष्टी करत वसले होते. हजारो यात्रेकरूचा गंगेमध्ये स्नान करत असतांना
”हरगंगे, हरगंगे” असा आवाज येत होता.

देवी पार्वतीने यात्रेकरूना स्नान करताना बघून भगवान शंकरांना विचारले
”नाथ, रोज हजारो यात्रेकरू गंगेत स्नान करतात. गंगेत स्नान केल्याने सर्व
पाप नाहीसे होते असे आपले शास्त्र सांगते तर निष्पाप झालेले सर्वज्ञ मृत्यु
नंतर कैलास किंवा वैकुंठाला जात असतील ना?

’हो, तेथेच जातात, भगवान शंकरांनी थोडक्यात उत्तर दिले.

”नाथ, तुमचे उत्तर वरोवर असेल तर मग कैलास आणि वैकुंठ रिकामे
कसे?

”देवी, गंगेमध्ये स्नान करणाऱ्यांची पापे जळून भस्म होतात ही गोष्ट
खरी. गंगेमध्ये दरवर्षी लाखो लोक स्नान करून जातात. पण त्यांच्यापैकी
एखादाच निष्पाप होतो. बाकी सगळे गंगेत स्नान करायचे म्हणून करतात!

”नाथ, मला तर यात काहीच समजले नाहीं.”

”देवी, आपण प्रत्यक्ष अनुभव घेऊन वघू. असे म्हणून भगवान शंकरांनी
पुरुष वेश धारण केला आणि देवी पार्वतीने साधा स्त्री वेश केला. ज्या वाटे—
वरून यात्रेकरू परत जातात, त्या बाजूच्या एका तलावात तुम्ही उत्तरा आणि
”मी बुडते आहे, मला कोणी वाचवाहो!” असे जोराने कळवळन ओरडा.
स्नान करून परत जाणारे यात्रेकरू तुम्हांला वाचवायला येतील, त्यांना सांगा
”भाऊ, दादा” तुम्ही मला वाचवायला आला आहात पण एक लक्षात ठेबा
मी पतित्रिता स्त्री आहे, जो पापी पुरुष मला हात लावेल तो स्वतः जळून

भस्म होईल, म्हणून पूर्ण निष्पाप जो असेल त्यांनीच मला वाचवण्याचा प्रयत्न करावा, नाहीतर मला वाचवताना स्वतःचा प्राण गमावून बसाल. असे सांगून भगवान शंकर तलावाच्या काठावरील निंबवृक्षाचे छाये खाली आसन घालून बसले व इकडे देवी पार्वती तलावात उतरून सांगितल्याप्रमाणे ओरडू लागल्या.

एका अबलेचा ओरडा एकून स्नान करून परत जाणारे यात्रेकरू तेथे जमा झाले व तलावात उतरू लागले. तेवढ्यात देवी पार्वतीने सांगितले "भाऊ दादा" तुम्ही मला वाचवण्यास आला आहात त्याबद्दल मी आभारी आहे. परंतु एक गोट लक्षात ठेवा मी पतिव्रता स्त्री आहे, जो पापी पुरुष मला स्पर्श करेल तर तो जछून भस्म होईल. तरी जो पूर्ण निष्पाप असेल, पवित्र असेल त्यानेच मला हात धरून बाहेर काढावे.

देवी पार्वतीने असे सांगितल्यावर जो तो आपसात कुजबूजू लागला. "अरे ही बाई तर बुडून मरणार" असा कोण पवित्र व निष्पाप आहे!

जाणूनबूजून काहींतरी पाप हातून झालेच असेल. अशा आपसात बोलत सर्वजण निघून गेले देवी पार्वती इकडे ओरडतच होत्या. त्या रस्त्याने हजारो यात्रेकरू स्नान करून जात होते, पहात होते, पण देवी पार्वतीची अट एकेन तेथे कोणी न थांबता निघून जात. थोड्यावेळा पूर्वी जमलेले सर्व लोक आपसात बोलत निघून गेले.

निबवृक्षा खाली बसलेले शंकर भगवान हचांनी अर्थपूर्ण नजरेने देवी पार्वतीकडे बघितले "बघा कोणाला तरी असे वाटले कां आपण निष्पाप झालो म्हणून! सर्वांनी स्नान तर केले पण कोणालाही खात्री वाटत नाही" गंगेत स्नान केल्याने जन्मोजन्मची पापे धुतली जातात ही वस्तुस्थिती आहे, परंतु त्याबद्दल विश्वास कोणाला वाटत नाही!

"नाथ, एवढ्या लोकांमध्ये एकालाही विश्वास नसावा, आश्चर्यच आहे!"

"देवी, असं करू म्हणता" बहुरत्ना वसुंधरा थोडावेळ वाट बघा एखादा निघेलही विश्वास असणारा!

थोड्या वेळाने एक जवान स्नान करून येत होता. तोंडावर त्याच्या अपूर्व तेज दिसत होते. नुकतेच स्नान केले असल्याने त्याच्या केसा मधून पाणी

निश्चलत होते. तो "साईराम! साईराम" असा जप करत चालला होता. त्याला देवी पार्वतीची हाक ऐक आली तसा तो त्या तलावात शिरला. देवी पार्वतीने सांगितले मी पतिव्रता स्त्री आहे. पापी पुरुषाचा मुला स्पर्श होता कामा नये. त्यामुळे तो स्वतः जळून भस्म होईल.

"आई मातोश्री", तुम्ही काहीं चिंता करू नका. मी पूर्ण निष्पाप आहे, कारण मी आताच गंगेत स्नान करून आलो आहे. गंगेत स्नान केल्याने आपली सर्व पापे जळून भस्म होतात, असे शास्त्र वचन आहे असे म्हणून त्याने देवी पार्वतीला हात धरून बाहेर काढले.

भगवान शंकरांनी त्याला दर्शन दिले, आणे देवी पार्वतीला म्हणाले लाखामध्ये हा असा एकच निधाला की, त्याला आपल्या शास्त्रवचनावर विश्वास आहे, शद्वा आहें, म्हणून हाच खरा वैकुंठ किंवा कैलासाचा अधिकारी बाकी सर्व "यमलोकाची" भरती.

आपण सर्वांनी आपल्या शास्त्र वचनावर व श्रीसाईबाबांनी सांगितलेल्या शळ्डा सबूतीवर विश्वास ठेवावा. त्यामुळे आपल्याला त्याचे पुरेपुर फळ मिळेल. व शर्व संकटातून तो श्रीसाई परमेश्वर पार करेल. श्रीसाईचरित्रात त्याबद्दल "हमाडपतांनी" सांगितलेच आहे

अध्याय २५ १०५ ते १०८] ओव्या

ज्ञालो जरी गतप्राण । वाक्य माझे माना प्रमाण । माझी हाडे तुर्वतीमधून देतील】 आव्यासन तुम्हांस ॥ मी काय पण माझी तुबेत । राहील तुम्हांसवे बोलत । जो तीस अनन्य शरणांगत । राहील डोलत त्यासवे ॥ डोळ्या आड होईन ही चिता । करू नका तुम्ही मज करता। माझी हाडे ऐकाल बोलता। हितगुज करता तुम्हांसवे ॥ मात्र माझे करा स्परण । विश्वास युक्त अंतःकरण ठेवा करा निज्ञाम भजन । कृत कल्याण पावाल ॥ अध्याय १७ ओवी ८३ व ११३ माझली ती सकळांची । विश्रांति आर्त श्रातांची । कल्पवल्वी आश्रितांची दिना दुबळांची जी छापा ॥ फिकीर न करावी यर्त्किंचित । सदा असावे आनंद भरित । चिता न करावी आमरणात । उपदेश नित्य बाबांचा ॥

गाव भक्त
वध्याय १
सारंग पसा ।
सर्व ईकड ।
गांव मज त
रेती याचीच म
वध्याय ४३ १४
संख सकळ भ
गव देवधारी
मूळ परी ३
म्हणून भव
का, मग तो

मात्र भक्तांनी हे पण लक्षात ठेवावे

अध्याय १५ ओवी ६७-६८ तुम्ही कोण कुठेही असा । भावे मज पुढे पसरिता पसा ॥ मी तुमचिया भावासरिसा । रात्रंदिन उभाच ॥ माझा देह जरी ईकडे । तुम्ही साता समुद्रापलिकडे । तुम्ही काहींहि करा तिकडे । जाणिव मज ताळाळ अध्याय १४ ओवी ९५ करी जो मज जीवप्राण । ऐसी याचीच मज वाण । तो देता मज एकंगण । देतो मी शतंगुण तयांसी ॥ अध्याय ४३।१४५ मनोभावे पुजा करिता । भक्तिभावे तथा आठविता । अनुभव येईल सकळ भक्ता । सवं व्यापकता दिसेल ॥ अध्याय ४४।११४ बाबा न आज देहधारी । तरी तो तयांचे स्मरण करी । तयांते अजूनही हितकारी । पूर्वील परी सदेसे ॥

म्हणून भक्तांनो अद्धा सबुरीवर पूर्ण विश्वास ठेवा मनात विकल्प आणूनका, मंग तो परमेश्वर श्रीसाई तुमच्या पाठीशी उभा आहेच.

रामनवमीला चला शिरडीला

रामनवमीला । चला शिरडीला ॥८३॥

आनंदे लुटाया । पाहूनी साईला ।
भक्तजनांचा भेला । असे भोवताली
त्यांच्या संगे राह । साईच्या देऊळी ॥१॥

अक्कलकोट साईनाथ । नामे ही गर्जून
शिरडीचा पार । गेला ही भरन ॥२॥

शिरडी क्षेत्र आमुची । ज्ञाली भक्तीची
किती किती गावी । साईनाथाची ॥३॥

प्रेम भावे गाऊ । साईची गाथा
भक्ति भावे ठेवू । साईचरणी माथा ॥४॥

—रखमाताई डोंगरे
१९६ पाषाणगाव पुणे ८

हाडे तुर्वंतीमधून
राहिल तुम्हासवे
॥ डोळया आउ
ऐकाळ बोलता ।
युक्त अंतःकरण
ओवी ८३ व
ल्वी आश्रिताची
। सद्वा असावे
वाबांचा ॥

पूर्ण निष्पाप वाहे
न कैल्याने आफले
म्हणून त्याने देवी
गार्वंतीला म्हणाले
त शास्त्रवचनांवर
गसाचा अधिकारी

नी सांगितलेला
पुर फळ मिळेल
रित्यात त्यावळ

लावा कावड रांगा

(नऊ मैलांवरील श्रीगोदेवरुन भल्या पहाटे कावडी आणून श्रीबाबांना त्यांच्या रामनवमी उत्सव प्रसंगी मंगलस्नान घालण्याची प्रथा आज अनेक वर्षे श्रीशिरडीस चालत आलेली आहे.)

झपक्षप झपक्षप उचला पाऊल
धरा समाधि-भारा
श्रीसाईच्या मंगलस्नाना
लावा कावड-रांगा ॥४॥

खळखळ शुभ्र बिलोरी
वाहे गोदा-गंगा
करा स्नान, घ्या भरा कावडी
घर्दी प्राची-रंगा ॥५॥

निर्मळ देहीं निर्मळ कावड
निर्मळ ही भय-भंगा
आतुर आंतर, ही तर कन्या
भेटी ये गौररंगा ॥६॥

सहस्र हस्ते सहस्र धारा
मने पोचली स्वर्गी
सार्थक जन्मां, क्षण हा एकच
सदेह मुक्ति भोगा! ॥७॥

— प्रा. र. श्री. पुजारी
रमानिवास १९२ सदाशिव पेठ,
पुणे ३०

चरणी लीन व्हावे

घडो मज साई क्षणिक (क्षण एक) साकार दर्शन ॥

निरंतरी आस सदा उरे
पडो माझा देह धरणीं साईनाम घेता
होईल मांगल्य जीवनचे

जडो ही बाधा, साई हया आत्म्यासी
दुजे मागणे आतां नुरले कांहीं

भजन अर्चन नको कांहीं देवा
शांति समाधी हीच तुझी सेवा

शब्द नको, क्रिया नको एकरूप मी होईन
आराधना तव चरणी हीच रात्रिंदिन

जन्माचे हे फोरे कैसे चुकवावे
एकची ठावे मजसी चरणी लीन व्हावे ॥

—डॉ. ग. स. कामत
११९४/१३ प्रसाद बंगला
शिवाजी नगर पुणे ५

प्रार्थना

साई, तब चरणी मी दास ॥४२॥
 माय तात जन्मास घालती
 परि आयुष्या ते नच पुरती
 आता भरवसा तुमच्यावरती
 घडो सतत सहवास ॥१॥ साई

जे मागितले ते ते दिघले
 मागण्याचे काही न उरले
 तवङ्गेने सर्वहि घडले
 न उरे अट्टाहास ॥२॥ साई.

पूर्वसुकृते आलो जवळी
 नियतीची ही रीत आगळी
 मार्ग दर्शने तुझ्या घडावा
 माझा पुढील प्रवास ॥३॥ साई,

आता न उरले माझे मी पण
 साई समर्था सर्व समर्पण
 साईतामासहित चालू दे
 माझा श्वासोच्छ्वास ॥४॥ साई

अतिव शुभंकर मम प्रारब्ध
 सदा राहणे तुमच्या सन्निध
 होण्या मी तादात्म्य स्वरूपी
 घडो सतत अभ्यास ॥५॥ साई

तुमची साधी शिकवण सात्विक
 श्रद्धा' सबुरीची उपकारक
 परमार्थी संसारी तारक
 एकचि मनि विश्वास ॥६॥ साई

पडता तब दृष्टो हितकारक
 आयुष्याचे होई सार्थक
 आता दुरावा कधि न घडावा
 ऐसा एकचि ध्यास ॥७॥ साई

—डॉ. एस. जी. दिक्षित
 एम. ए. एम. कॉम. पी. एच. डी,
 १२०६ शिरोले रोड, शिवाजीनगर पुणे ४

साईबाबांचं दरसन घ्यायला

(एक ग्रामीण महिला श्रीबाबांची परमभक्त आहे. श्री साईबाबांच्या वास्तव्याने पावन झालेल्या शिरडी गावाला चलण्याचा आग्रह ती आपल्या सर्वीना करते आहे. श्रीसाईबाबा यांना कृष्णस्वरूपात पाहणारी ही महिला म्हणते आहे.)

साईबाबांचं दरसन घ्यायल
चला ग चला शिरडी गावाला

शिरडी भूमीचं झालं सोनं
भक्ति बियाणं तिथं रुजवून
मळा भक्तिचा डोले जोमान
दंग भजनात भक्तगण
साईबाबा दावी ग लोला ॥१॥

गुलाल फेकितो हा गिरीधारी
पंचिम रंगाची करी साजरी
कृष्णरूप दावितो ग बाई
जिवाजिवाची भेट ग होई
साईबाबा खेळे दहिकाला ॥२॥

पाहिला जागेपणी सारंगपणी
लीन झाले मी आपसुके चरणी
बाबा भक्तास द्या आसरा
आसावरी आली दरबारा
साईबाबांचा जयजय बोला ॥३॥

—लावणी समाजी सौ. आसावरी वायकूळ^१
इ-९/८ बर्वेनगर, घाटकोपर मुं. ८४

कृपावंत साई

कृपावंत तू! मजला काहीं कमी नाहीं
 कृपावंत तू! मजला काहीं कमी नाहीं
 तुझे नाम ओठी येवो नित्य प्रभो साई ॥८॥

सुखासीन जीवन जगती
 तुझ्याच या जगते
 अंध पंग जीवा बघुनि
 हृदय विद्ध होते.
 तुझ्याविण वाटति मज या शून्य दिशा दाही ॥९॥

पूर्वसुकृते लाभला, जन्म मानवाचा
 कसे करु सार्थक त्याचे? भार्ग दावि साचा
 अंधकारी अज्ञानाच्या ज्ञानदीप होई ॥१०॥

भारय कुठे माझे देवा?
 तुला भेटण्याचे
 क्षणोक्षणि संसाराच्या
 रंगी मन नाचे
 इवलीझी जागा मज तु तुझ्या हृदयी देई ॥११॥

—सौ. मालती य. आगाशे
 स्युएज प्युरिफिकेशन स्टाफ क्लार्ट्स
 सेनापती बापटमार्ग, दादर, मुम्बई २८

तुळ नवे

तुळाचे

हरी भ

जीवन

भृत्याची

होताच

मुक्तीचा आनंद

दुःख नेते प्रभुपदाशी
 सुख नेई विलया
 महणूनी मागे सत तुका
 दुःख द्या हो विठ्ठला
 दुःखाचे हे येती कठ
 हृदयाच्या गाभ्यातूनी
 आर्त हाक ऐक येता
 जागा होई श्रीहरी!
 हरी महणजेच अन्तरात्मा
 अन्तरीचा साईनाथ!
 हेलावतो या कंपनानी
 कृपेचा हा सागर!
 जीवन लागे मग डुलाया
 भक्तिच्या लाटावर
 मिळो न काहीं तरी ही लाभे
 अपार शांती सुंदर!
 भक्तिची ही साथ सोडी
 मुक्तीच्या मार्गावर
 जीवन-मुक्ति-दिव्यानंदा
 न राहे पारावर!
 होताच हा साक्षात्कार
 लोप पावे अहंकार
 तो' मी' तो' मग नाही निराळे
 सर्वच असती ईश्वर!

—श्री. र. श. जूनरकर
 ५ वसंत अपार्टमेंट्स कस्टूर पार्क,
 वोरीवली मुम्बई १३

हरे क्लेश सर्व साई

एक मूर्ती थोर कीतर्ण
देई स्फूर्ती नित्य साई
थोर संत दिसे शांत
फेडी भाँत नाथ साई ॥१॥

शिर्डीं प्राम पुण्य धाम
नित्य नाम गजे साई
मनोभावे गीत गावे
मुखी घ्यावे नाम साई ॥२॥

घेता नाम होई काम
भेटे राम रूपे साई
कृष्ण थोर सर्वावर
अद्वेवर धावे साई ॥३॥

भक्त येती सुखे जाती
नित्य प्रीति ठेवी साई
वाजे घोष येई जोश
हरे क्लेश सर्व साई ॥४॥

—श्री. प्र. अ. पुराणिक,
देशमुख वाडा धुळे

साईनाथाय नमः

श्रीगणेशाय नमः । श्री गुरवे नमः ।
ओम् शिवाय नमः । साईनाथ साईनाथ ॥१॥

अन्यायाचा नाथ । संकटावरी करी मात ।
सर्व जगी फिरत । साईनाथ साईनाथ ॥२॥

दीनांची साऊली । अन्यायाची माऊली ।
अज्ञानाची गाऊली । साईनाथ साईनाथ ॥३॥

विश्वरूपी अवतार । वेदांचे घर ।
तेजोमय हार । साईनाथ साईनाथ ॥४॥

सर्व देवतांचे रूप । सर्वांचा असा एक मायबाप ।
हरण करतो पापताप । साईनाथ साईनाथ ॥५॥

देवांचा देव । तो असे महादेव ।
तोच हा अवतार एकमेव । साईनाथ साईनाथ ॥६॥

जगाचा पालक । वैकुंठपती जग चालक ।
त्यांचेही रूप एक । साईनाथ साईनाथ ॥७॥

संकटकाळी घेता नांव । साईबाबा असे नांव ।
शिरडी असे गांव । साईनाथ साईनाथ ॥८॥

सदा मुखी साईनाथ । तो असे साथ ।
सदका मालिक एकसाथ । साईनाथ साईनाथ ॥९॥

॥ सद्गुरु साईनाथ महाराज की जय ॥

—श्री. सिताराम नारायण पवार
१३/२ प्रतिक्षानगर, वाकोलाब्रिज
सांताकक्ष मुम्बई ५५

साई महिमा

शिर्डीक्षेत्री आनंदाने दर्शन घेवू दे रे ॥
 तुझे रूप पहाण्यासाठी मला येऊ दे रे ॥७॥
 चहू कडूनि मिळूनि आल्या, एकरूप वाटा
 भूसागरी उसाळूनि वाटल्या, त्या भाविक लाटा
 त्या उदंड सोहळचामधी, मला मिसळू दे रे ४४
 तुझे रूप पहाण्या ॥१॥

एक एक भवतांची ती रांग सरकताना
 आणि अभिषेकासाठी मला जागताना
 त्या सुंदर पहाटसाठी मला स्फूर्ति दे रे ४५
 तुझे रूप पहाण्या ॥२॥

आबो साई म्हणूनि त्याना म्हालसा हाकारी
 आणि पुढे तेचि नाम त्रिभुवनी पुकारी
 आता तोचि साईमहिमा गाऊ दे रे ४६
 तुझे रूप पाहण्या ॥३॥

संत संत म्हणूनि त्यांसि थोरकी मिळाली
 आणि जगी त्यांची महति भवतासी कळाली
 त्या उत्सुक सीलनासाठी स्वर धावू दे रे
 तुझे रूप पहाण्या ॥४॥

शिर्डीक्षेत्री आनंदाने दर्शन घेवू दे रे ॥
 तुझे रूप पहाण्यासाठी मला येवू दे रे ४४५

—श्री. संजय केशव परलकर
 नाना निवास गोखले रोड, दादर, मुम्बई २८

साईनाथ

रंजल्या गांजल्या जीवांचा आधार
शिरडीचा नाथ, साईनाथ

अंधारात शोधी, आंधला उजेड
प्रकाशाचा वेल, साईनाथ

दुःखात ठेचाळे, लंगडा पांगळा
काठीचा आधार, साईनाथ

उन्हात तापतो, संसार तापाने
सुखाचा गारवा, साईनाथ

व्याकुळ मनाला, निराशा ग्रासते
आशेचा किरण, साईनाथ ...

—श्री. म. कृ. विचारे
१५ वी. महितसुधा, वाकोली
सांताकूळ मुम्बई ५५

तुझ्या दारी आले साई

तुझ्या दारी आले साई भेटण्या अधीर
पद्मयुग्म दाखविशी कां होउनि उदार ॥८॥

तुझ्या दर्शनाची मजला हौस होती फार
तुझ्या नाम संकोतेनी जाहले गंभीर
तूच मला आशीष द्यावा आणि मना धीर
तुझ्या नाम वैभवाची कोर्ती फार दूर ॥९॥

—सौ. शोभना सानबळकर
३३० इंद्रपुरी, इंदूर (मध्यप्रदेश)